

Toekomstig bestendige bedrijven zijn dood, maar laten de mens leven

“Het is niet de sterkste van de soorten die overleeft, noch de meest intelligente, maar diegene die zich het best aanpast aan zijn omgeving”. Deze bekende quote van bioloog Charles Darwin is voor bedrijven toepasbaarder dan ooit en komt samen met de invloed van bedrijven op mens en maatschappij.

De komende jaren komt er een golf van veranderingen af op bedrijven. Denk aan de huidige geopolitieke onrust, technologische ontwikkelingen en de ecologische uitdagingen balancerend met economische belangen. Bedrijven die zijn vastgeroest in procedures, hiërarchische structuren en betekenisloos leiderschap zijn bij voorbaat kansloos.

In onze maatschappij vindt een herschikking in cultuur en waarden plaats. Men zoekt betekenis en persoonlijke relevantie staat onder druk door ontwikkelingen in AI. Autonomie slinkt als gevolg van zinloze procedures en menselijke verbinding moet via een scherm. Mensen zoeken identiteit, verbinding en een balans tussen valse verlangens, onzekerheid en persoonlijke behoeften en waarden.

Bedrijven staan concreet voor twee uitdagingen. Het eerste is ecologisch verantwoord ondernemen en tegelijkertijd relevant blijven voor de marktomgeving. Het tweede is medewerkers ondersteunen met mentaal-emotioneel welzijn en betekenisvraagstukken. Om dit te bereiken moeten bedrijven zich ontwikkelen naar een “waardengericht adaptief organisatiesysteem” met de mens als centrale krachtbron. Een organisatiesysteem dat is voorbereid op datgene waar je niet op kunt voorbereiden. Geen vast normatief model, maar een manier van organiseren waarin de mens gefaciliteerd wordt om samen tot oplossingen te komen.

Mensen zijn prachtige wezens, vol ideeën en met verschillende achtergronden en overtuigingen. Ik geloof in een systeem waarin dit tot leven komt. Een renaissance binnen bedrijven waarin cultuur maximaal faciliteert in het samen creëren van nieuw denken.

Hoe doe je dat? Enkele eerste stappen:

1. Maximaliseer verantwoordelijkheid vanuit waarden, kaders en doelen en beperk artificiële intelligentie, regels en procedures

Wij hebben het creatieve, adaptieve en unieke denkvermogen van mensen nodig. Hoe meer regels hoe meer kuddegedrag en minder stimulans tot eigen initiatief en oplossingen. Als je wil reageren op de realiteit dan moet je die realiteit zo onbevooroordeeld mogelijk zien. Het is van belang dat mensen en teams uitdagingen gezamenlijk vanuit verantwoordelijkheid en waarden tegemoet treden, dit vergroot betekenis, verbinding en veerkracht. Sluit daarbij zoveel mogelijk aan op ambitie, kwaliteit en ervaring in een omgeving gericht op ontwikkeling.

2. Meer samen en deep democracy

Faciliteer dialoog, haal waarde uit conflicterende meningen en neem tijd voor beslissingen. Zowel op strategisch, tactisch als operationeel vlak. Stoppen met het verkopen van individueel gedachtegoed, maar leren keuzes te maken zoals wij samen denken. Er zit ontzettend veel wijsheid binnen teams, die niet naar bovenkomt door een gebrek aan faciliterend leiderschap, ego's of verslaving aan haast en onzekerheid-reducerend beslissen. Tijd nemen voor beslissingen, bevragen en luisteren om tot meer gedragen en veelzijdigere besluiten te komen vergroot draagvlak, vertrouwen en ontwikkeling.

3. Betekenisvol leiderschap en een senaat

Leiders faciliteren in dialoog, moreel beraad en stimuleren onderzoek naar andersdenkende. Daarnaast pleit ik voor een democratisch gekozen afdeling die in staat is leiders te laten reflecteren op keuzes op het vlak van strategie en organisatiebeleid. Een kritische afdeling met als doel voorgenomen keuzes te doorgronden op markt, medewerkers en ecologie vanuit een eigen bestaansethiek en met een bepaalde machtsstructuur.

Een dergelijk adaptief organisatie systeem vraagt om leiderschap en mensen die vanuit vertrouwen en verbinding samen tot nieuw denken komen. Mensen die persoonlijke betekenis ervaren zijn gelukkiger en dat heeft een positieve impact op zowel het bedrijf als de mens. Dat is precies de invloed van bedrijven op onze samenleving en wat de benodigde veerkracht, innovatiekracht en vertrouwen genereert die nodig zijn om verantwoord te reageren op de veranderingen van morgen.